

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตาม ดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน
ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

กนกวรรณ ตั้งจิตบำรุง

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ และคณะกรรมการ
ควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ ได้พิจารณาปัญหาพิเศษฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ

.....

()

คณะกรรมการควบคุมมาตรฐานวิชาปัญหาพิเศษทางนโยบายสาธารณะ

..... ประธานกรรมการ

()

..... กรรมการ

()

..... กรรมการและเลขานุการ

()

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัย
บูรพา

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(รองศาสตราจารย์ ศรุติ สกุลรัตน์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาปัญหาพิเศษเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จังหวัดฉะเชิงเทรา สำเร็จลงโดยได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก อาจารย์กฤษฎา นันทเพชร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนการให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ นับว่าเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย จนสามารถทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กรุณาช่วยเหลือสละเวลาอันมีค่า ในการกรอกแบบสอบถาม พร้อมขอขอบคุณเพื่อนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ช่วยแจกจ่ายและจัดเก็บแบบสอบถาม ทำให้ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วน อันนับเป็นประโยชน์ในการศึกษา คำนคว้า อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่คอยช่วยเหลือแนะนำ รวมทั้งครอบครัวที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

กนกวรรณ ตั้งจิตบำรุง

ชื่อปัญหาพิเศษ	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตาม ดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ชื่อผู้เขียนปัญหาพิเศษ	นางสาวกนกวรรณ ตั้งจิตบำรุง
สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขานโยบายสาธารณะ)
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตาม ดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและความคิดเห็นต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เคยเข้าร่วมประชุมกลุ่มครอบครัว โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกอบต. กำหนด อาจารย์จากสถาบันการศึกษา พนักงานสอบสวน กรรมการสงเคราะห์ จำนวน 80 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติในหาวเคราะห์ซึ่งประกอบด้วยค่าร้อยละ, $\bar{X}$, $S.D.$ และสถิติ เพื่อการทดสอบสมมติฐาน คือ $t - test$ และ One – way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนมากเป็นชาย มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีสถานภาพสมรสเป็นส่วนใหญ่ มีตำแหน่งอื่น ๆ (กำหนด อาจารย์) มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 2 ปี และมีความคิดเห็นต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่ทำผิด เพื่อเป็นคนดีสู่สังคมมากเป็นอันดับหนึ่ง และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เช่นกัน โดยคะแนนเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ การให้คำชมเชยและให้กำลังใจเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านความประพฤติ ส่วนใหญ่ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ชาย มีตำแหน่งสมาชิกอบต. เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าพนักงานสอบสวน ซึ่งเพศและตำแหน่งมีผลในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ อายุ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการทำงานและความคิดเห็นต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีจุดประสงค์ในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวความคิด ทฤษฎี การมีส่วนร่วมของชุมชน	7
รูปแบบการมีส่วนร่วม	11
ขอบเขตการมีส่วนร่วม	13
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์	17
หลักการและแนวคิดของรูปแบบการประชุมกลุ่มครอบครัว	24
ประวัติหน่วยงาน	27
ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
กรอบแนวคิดในการวิจัย	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 47	
วิธีการศึกษา	47	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	48	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48	
เกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมาย	48	
การทดสอบคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถาม.....	49	
การเก็บข้อมูล	50	
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	50	
วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	50	
4	ผลการศึกษา	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51	
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51	
การวิเคราะห์ข้อมูล	52	
สรุปสมมติฐาน.....	65	
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการศึกษา	67	
การทดสอบตามสมมติฐาน.....	68	
อภิปรายผลการศึกษา	68	
ข้อเสนอแนะ	71	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก.....	77
แบบสอบถาม	78
ประวัติย่อของผู้เขียนปัญหาพิเศษ	87

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบทัศนคติที่ต่างกันสองแบบ..... 23
2	เปรียบเทียบคำถามพื้นฐานที่ต่างกัน 24
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน 52
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ รายข้อและโดยรวม 54
5	คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการ ติดตามดูแลความประพฤติเด็กและเยาวชนตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รายข้อและโดยรวม..... 60
6	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและ เยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามเพศ 62
7	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและ เยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามอายุ..... 62
8	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามสถานภาพสมรส 63
9	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็กและ เยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามตำแหน่ง 63
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่การมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลพฤติกรรมเด็ก และเยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามตำแหน่ง 64
11	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติของเด็ก และเยาวชน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน..... 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12	ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการติดตามดูแลความประพฤติเด็กและเยาวชน
ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จำแนกตามระดับความคิดเห็นที่มีต่อ
กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์.....	65
13	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	66

ญ

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	ลักษณะการมีส่วนร่วม..... 8
2	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา 13
3	กรอบการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของโคเฮน และ อฟไฮฟ 16
4	การดำเนินการตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งฯ 37
5	กรอบแนวคิดในการศึกษา..... 46